
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

ББК 65.27

УДК 330.322:336

Давиденко Н.М.

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Національний університет біоресурсів і
природокористування України,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів,
вул. Героїв Оборони, 11, м. Київ,
03041, Україна,
тел.: 0444268550,
e-mail: davydenk@ukr.net

Анотація. В статті проаналізовані підходи до визначення сутності поняття “інвестиційна привабливість підприємств” і надано власне узагальнення. На прикладі ТОВ “Агрофірма Брусилів” проведено поглиблений аналіз діяльності аграрного підприємства з метою оцінки прибутковості, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, термінів повернення інвестованих коштів та мінімізації інвестиційних ризиків.

В дослідженні застосовано методи рейтингової оцінки та системного аналізу. Для обґрунтування умов підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств застосовано метод бальної оцінки.

Встановлено, що в результаті використання інтегральної оцінки фінансового стану можливо побачити проблемні сторони фінансового стану підприємства та розробити заходи щодо підвищення ліквідності, платоспроможності, виявити резерви підвищення ефективності функціонування підприємства та попередити виникнення фінансової кризи.

Аналіз показників фінансового стану показав, що менеджмент підприємства не задумується над питанням фінансової стабільності та платоспроможності підприємства, не розуміє користі позиченого капіталу.

Використання результатів дослідження у практичній діяльності аграрних підприємств дозволяє дати реальну оцінку стану інвестиційної привабливості підприємства та обґрунтувати шляхи її підвищення.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна привабливість, потенціал, підприємство, фінансовий стан.

Davydenko N.M.

INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF ENTERPRISES

The National University of Life
and Environmental Sciences of Ukraine,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Finance,
Heroyiv Oborony str., 11, Kyiv,
03041, Ukraine,
tel.: 0444268550,
e-mail: davydenk@ukr.net

Abstract. In the article the approaches to defining the essence of the concept of “investment attractiveness of enterprises” were analyzed. On the example of "Agrofirm Brusilov" depth analysis of

the agricultural enterprises to evaluate of profitability, liquidity, solvency, financial stability, the timing of the return of invested funds and minimizing investment risks was conducted.

To study methods of rating and system analysis were used. To justify the conditions of increasing investment attractiveness farms method of scoring was used.

It was established as a result of the use of integrated evaluation of the financial position one can see problem aspects of financial position of the company and develop measures to enhance liquidity, solvency, identify potential for raising the efficiency of company and prevention of financial crisis.

The analysis of financial position showed that the management of the enterprise doesn't think about financial stability and solvency, does not understand the benefit of borrowed capital.

Using research results in practice of agricultural enterprises allows us to give a real evaluation of investment attractiveness and justify ways to improve it.

Key words: investments, investment attractiveness, potential business, financial position.

Вступ. Успішна ринкова трансформація економіки і соціального життя українського суспільства не може здійснюватися на тлі повільних інвестиційних процесів [7]. Для суб'єктів господарювання зовнішні інвестиції є одним із основних джерел формування капіталу. Тому система формування капіталу має забезпечувати залучення інвестицій, необхідних для здійснення господарської діяльності підприємств.

Важливим чинником, що впливає на вибір об'єкта інвестування, є надання інвестору повної, достовірної, своєчасної інформації про результати й перспективи діяльності підприємства, що потребують інвестування. Одночасно зростає актуальність оцінки підприємствами власної інвестиційної привабливості з метою забезпечення реалізації найбільш ефективних форм вкладення капіталу, спрямованих на розширення економічного потенціалу підприємства.

Постановка завдання. Особливої гостроти проблема підвищення інвестиційної привабливості підприємств набуває в сільському господарстві, яке значно відстало в технічному та технологічному розвитку, має низку специфічних особливостей, що зумовлюють необхідність прискорення інвестиційних процесів. Більшість аграрних підприємств залишається економічно відсталими через несформовану ринкову інфраструктуру, високі відсоткові ставки за кредити, недостатню державну підтримку аграрного сектору. Серйозною перешкодою для інвесторів, які бажають вкладати кошти в аграрний сектор, є недосконале вітчизняне законодавство.

В умовах сучасних викликів вирішення завдання підвищення інвестиційної привабливості набуває особливого значення, оскільки необхідно визначити, чи може конкретне сільськогосподарське підприємство розглядатися як об'єкт інвестиційних інтересів, які особливості обраного підприємства як об'єкта інвестування, яких обсягів інвестицій потребує конкретне підприємство і наскільки воно є привабливим для потенційного інвестора.

Результати. Детальний аналіз літературних джерел свідчить, що переважна більшість ключових теоретичних положень щодо оцінки інвестиційної привабливості розроблена досить ґрунтовно. Проте, традиційно інвестиційна привабливість підприємства розглядається як функція його фінансового стану. Не приділяється достатньої уваги таким факторам як інвестиційно-інноваційний потенціал, темпи економічного зростання, конкурентні позиції на ринку. Розрахунки переважно обмежується ретроспективним аналізом, який висвітлює той стан, що мав місце в попередньому періоді.

Згідно з Методикою [1], інвестиційна привабливість підприємства визначається як рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного підприємства, яке може визначатися чи оцінюватися відповідними показниками, у тому числі інтегральної оцінки.

Інвестиційна привабливість підприємства є визначальним чинником у процесі формування капіталу. На етапі створення підприємства інвестиційна привабливість впливає на модель майбутньої роботи підприємства, на підставі якої можна в перспективі передбачати переваги і можливості стратегічного управління інвестиціями в довгостроковому періоді, а також, застрахуватися від ризиків як на рівні прийняття рішень про вигідність чи невигідність інвестування, так і ризику неадекватної реакції суб'єктів інвестиційного проектування і їхніх очікувань [6].

О.М.Ястремська стверджує, що інвестиційна привабливість має визначатися із застосуванням методів багаторівневого факторного аналізу для виявлення явних і прихованих тенденцій у їхньому використанні, на першому етапі, і регресивного аналізу, що базується на генетичному алгоритмі, – на другому [8].

Інвестиційна привабливість підприємства – це сукупність характеристик його фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливості залучення інвестиційних ресурсів. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства є інтегральною характеристикою його внутрішнього середовища [2, с. 185–208].

На заході досить розповсюдженим є метод рейтингової оцінки. Найбільш популярнішими є: Fortune 500, Global 1000, BusinessWeek 1000. Вони оцінюють інвестиційну привабливість, виходячи з фінансово-господарських показників підприємств: об'єми доходів, прибутків, активів; ефективність інвестицій; збільшення прибутків, доходів, працівників; рівень ринкової вартості компанії.

На нашу думку, для повної оцінки інвестиційної привабливості підприємства слід враховувати кількісну та якісну оцінку характеристик підприємства: структура капіталу, рівень ліквідності та платоспроможності підприємства, прозорість діяльності вищого керівництва і відповідальність перед інвесторами, характер конфліктів корпоративних інтересів, ділову репутацію підприємства.

За даними ТОВ “Агрофірма Брусилів” Житомирська обл., смт Брусилів оцінимо інвестиційну привабливість аграрного підприємства. Для оцінки інвестиційної привабливості підприємства застосуємо методіку оцінку фінансового стану підприємств та розрахунок інтегральної оцінки [1]. Методіка оцінки фінансового стану підприємства та розрахунок інтегральної оцінки передбачає реалізацію декількох етапів, а саме:

- 1) визначення основних напрямів оцінки;
- 2) вибір основних фінансових коефіцієнтів за кожним з аналітичних напрямів;
- 3) розрахунок для кожного з коефіцієнтів нормативного значення;
- 4) визначення вагомості окремих коефіцієнтів;
- 5) формування узагальнюючих показників;
- 6) розробку інтегральної оцінки фінансового стану підприємства.

Проведення діагностики за інтегральним показником фінансово-господарської діяльності дозволяє отримати досить вичерпну інформацію про фінансовий стан підприємства на даному етапі його розвитку та можливу динаміку у майбутньому.

Загалом при виділенні основних показників фінансового стану підприємства з усієї сукупності коефіцієнтів необхідно керуватись принципом максимальної інформативності та допустимої мультиколінеарності, а групувати коефіцієнти відповідно до певного аспекту діяльності підприємства, який вони дозволяють описати.

Отже, оцінити фінансовий стан підприємства можливо шляхом розрахунку чотирьох груп показників, таких як: ліквідність та платоспроможність; ділова активність; фінансова стійкість; рентабельність. Кожна група характеризує окремий аспект діяльності підприємства. Завершати методіку оцінки фінансового стану підприємства доцільно через розрахунок інтегрального показника. В економічній

літературі узагальнено існуючі методи визначення інтегральних показників в наступні групи: індексний метод; бальний (рейтинговий) метод; графічний метод; статистичний метод [5, с. 57].

Виділимо бальний метод, суть якого полягає у визначенні кожного показника певної кількості балів відповідно до його фактичного значення за спеціально розробленою шкалою оцінювання і результатом розрахунку є сума балів.

Даний метод побудований на такому принципі: у неточних науках думки експертів і суб'єктивних суджень через необхідність мають замінити точні закони причинності, що відбиваються природничими науками [8].

Для оцінки фінансового стану є показники нормативні, які мають оцінювальні параметри, та тенденційні показники, які їх не мають. Отже, під нормативними показниками розуміють такі показники, для яких встановлено оцінювальні (рекомендаційні) параметри. Під тенденційними показниками фінансового стану підприємства слід розуміти такі показники, для яких не встановлено загальноприйнятих значень та які оцінюються бажаним вектором направлення (збільшення або ж зменшення).

Для проведення інтегральної оцінки фінансового стану підприємства доцільно сукупність показників фінансово-господарського стану підприємства поділити на дві групи: нормативні та тенденційні. Доцільність такого поділу показників пояснюється зменшення міри фінансового ризику при визначенні рейтингу підприємства. Оскільки відповідність встановленим нормативам діяльності має бути першочерговою вимогою для оцінки фінансового стану, а динаміка тенденційних показників має бути похідною від нормованих значень. Групування показників і визначення мінімально граничного значення за критеріями оцінки фінансового стану, визначеними експертним шляхом представлено в табл. 1.

Таблиця 1

**Групування показників за критеріями оцінки фінансового стану
(бальний метод)**

Table 1

**Grouping of indicators by evaluation criteria of financial position
(Ball method)**

Показник	Границі класів згідно з критеріями (бал)					
	1-й клас	2-й клас	3-й клас	4-й клас	5-й клас	6-й клас
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Більше 0,25-15б	0,2-12б	0,15-10б	0,1-8б	0,05-4б	0,04-0б
Коефіцієнт поточної ліквідності	Більше 1,0-13б	0,9-11б	0,8-10б	0,7-9б	0,6-6б	0,5-0б
Коефіцієнт поточної ліквідності	Більше 2,0-13б	(1,9-1,7) – (12-11)б	(1,6-1,4) – (10,5-7,5)б	(1,3-1,1) – (6-3)б	1,0-2б	Менше 1-0б
Коефіцієнт власної платоспроможності	Більше 1 – 15б	(0,9-0,8) – (14-12)б	(0,7-0,5) – (11-8,5)б	(0,4-0,3) – (7-4)б	0,2-1,5б	Менше 1-0б
Коефіцієнт фінансової незалежності	Більше 0,6-12б	(0,59-0,54) – (11-10)б	(0,53-0,43) – (9-7,4)б	(0,42-0,41) – (6,8-2,8)б	0,4-1,5б	Менше 0,3-0б

Коефіцієнт фінансової залежності	Більше 0,5-126	0,4-106	0,3-96	0,2-66	0,15-36	Менше 0,1-06
Коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобільних активів (Кма/іма)	Більше 1,0-106	0,9-96	0,8-76	0,7-66	0,6-36	Менше 0,5-06
Коефіцієнт постійного активу (Кпа)	Більше 0,5-106	0,4-96	0,3-7	0,4-6	0,3-3	Менше 0,2-06
Мінімальне значення границі	1006	88-846	73,5-66,46	54,8-44,86	246	06

Отже, інтегральну оцінку фінансового стану підприємства можна провести на основі зіставлення граничних (критичних і нормальних) та фактичних значень індикаторів. Експрес-оцінка фінансового стану є досить ефективною і може здійснюватися із застосуванням графічного підходу. При його використанні нормальні значення індикаторів обмежують зону нормального рівня фінансового стану підприємства, критичні – зону критичного рівня, критичні плюс дельта – передкризову зону.

Таким чином, у якості індикаторів рівня фінансового стану компанії можуть виступати нормовані значення показників, розраховані на базі нормальних (граничних) значень вихідних показників. На підставі даних форми 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан) та форми 2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) розраховано показники ліквідності та платоспроможності (табл. 2).

Таблиця 2

Показники ліквідності та платоспроможності ТОВ “Агрофірма Брусилів”

Table 2

Indicators of liquidity and solvency of “Agrofirm Brusilov”

Показники	Роки			Відхилення 2015-2013 рр.
	2013	2014	2015	
Запаси, тис. грн.	20146	21751	18104	-2042
Дебіторська заборгованість за звітний період, тис. грн.	2619	2632	1420	-1199
Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	778	497	1727	949
Оборотні активи, тис. грн.	24358	25450	22123	-2235
Поточні зобов’язання, тис. грн.	17689	16273	12500	-5189
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кабл)	0,04	0,03	0,14	0,09
Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	0,24	0,23	0,32	0,08
Коефіцієнт загальної ліквідності (Кзл)	1,38	1,56	1,77	0,39
Коефіцієнт власної платоспроможності (К впл)	0,38	0,56	0,77	0,39

Джерело: розраховано автором за даними звітності ТОВ “Агрофірма Брусилів”

Можна побачити в табл. 2, що найбільші значення показники ліквідності були у 2015 році, у 2014 році вони значно нижчими. У 2015 році порівняно з 2013 роком рівень показників підвищився на: абсолютна ліквідність – 0,09; поточна ліквідність –

0,08; загальна ліквідність – 0,39; власна платоспроможність – 0,39, такі результати свідчать про те, що ліквідність та фінансова платоспроможність підприємства покращується. Також проаналізовано показники фінансової стійкості підприємства (табл. 3).

Таблиця 3

Показники фінансової стійкості ТОВ “Агрофірма Брусилів”

Table 3

Financial stability Indicators of “Agrofirma Brusilov”

Показники	Роки			Відхилення 2015-2013 рр.
	2013	2014	2015	
Необоротні активи, тис. грн.	16765	16684	17097	332
Оборотні активи, тис. грн.	24358	25450	22123	-2235
Власний капітал, тис. грн	23364	25791	26661	3297
Залучений капітал, тис. грн	70	70	59	-11
Сума балансу, тис. грн	41123	42134	39220	-1903
Коефіцієнт фінансової незалежності (Кфнз)	0,57	0,61	0,68	0,11
Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)	1,76	1,63	1,47	-0,29
Коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобільних активів (Кма/іма)	0,69	0,66	0,77	0,08
Коефіцієнт постійного активу (Кпа)	0,72	0,65	0,64	-0,08

Джерело: розраховано автором за даними звітності ТОВ “Агрофірма Брусилів”

Аналіз фінансової стійкості за 2013–2015 рр. в таблиці 3 показав, що протягом аналізованого періоду підприємство було фінансово стійким, оскільки показники фінансової незалежності були вище 0,5, що свідчить про достатність власних коштів; показники фінансової залежності – більше 1, що свідчить про можливість покриття залучених коштів за рахунок власних ресурсів; показники співвідношення мобільних до іммобільних активів – менше 1, свідчить про недостатність оборотних активів; показники постійного активу більше 0,5, що свідчить про фінансування власних ресурсів у розвиток підприємства. Для побудови діаграми індикаторів рівня оцінки фінансового стану визначено нормовані значення відповідних показників (табл. 4).

Таблиця 4

Вихідні дані для побудови діаграми індикаторів оцінки фінансового стану ТОВ “Агрофірма Брусилів”

Table 4

Initial data for creating of chart of evaluation of financial position indicators of “Agrofirm Brusilov”

Показники	Граничне значення показника		Граничне значення індикатора		Фактичне значення показника Рф		
	кри-тич-не Ркр	нор-маль-не Рн	кри-тич-не Хкр	нор-маль-не Хн	Роки		
					2013	2014	2015
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кабл)	0,04	0,25	0,16	1	0,04	0,03	0,14
Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	0,5	1	0,50	1	0,24	0,23	0,32

Коефіцієнт загальної ліквідності (Кзл)	0,9	2	0,45	1	1,38	1,56	1,77
Коефіцієнт власної платоспроможності (К впл)	0,9	1	0,90	1	0,38	0,56	0,77
Коефіцієнт фінансової незалежності (Кфнз)	0,2	0,6	0,33	1	0,57	0,61	0,68
Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)	0,1	0,5	0,20	1	1,76	1,63	1,47
Коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобільних активів (Кма/іма)	0,5	1	0,50	1	0,69	0,66	0,77
Коефіцієнт постійного активу (Кпа)	0,15	0,5	0,30	1	0,72	0,65	0,64

Джерело: розраховано автором за даними звітності ТОВ "Агрофірма Брусилів"

Результати аналізу табл. 4 показали, що фактичні (2015 року) показники абсолютної, поточної та загальної ліквідності мають значення 0,14; 0,32; 1,17, а нормальні їх значення 0,25; 1; 2 це означає, що підприємство не є ліквідним, оскільки фактичні результати значно нижче їх нормальних значень. Показники фінансової незалежності та залежності, коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобільних активів у 2015 році мали такі значення: 0,68; 1,47; 0,77, а нормальні їх значення 0,6; 0,5; 1 це означає, що підприємство забезпечене власним капіталом і є фінансово незалежним, оскільки фактичні результати перевищують їх нормальні значення. Графічно критичні, нормальні і фактичні значення наведено на діаграмі індикаторів оцінки фінансового стану за 2015 рік (рис. 1).

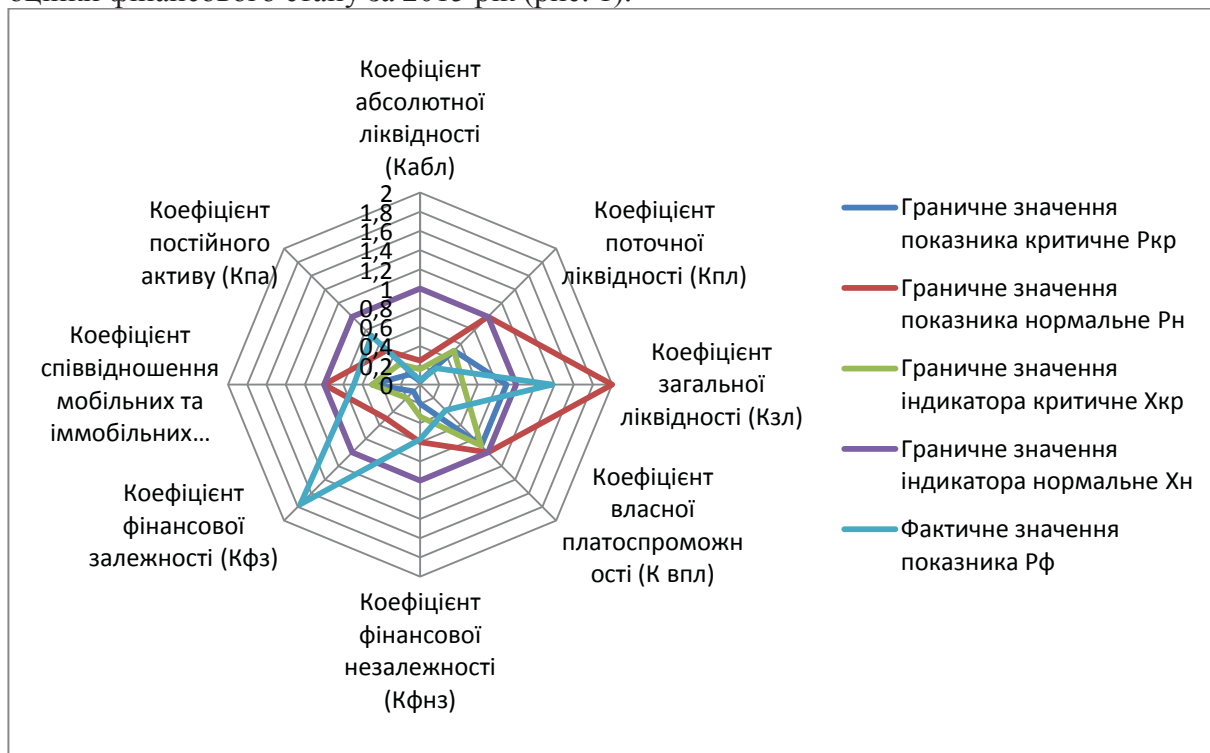

Рис. 1. Індикатори оцінки фінансового стану за 2015 рік

Fig. 1. Evaluation of financial position indicators for 2015.

Джерело: складено автором на основі даних таблиці 4

Як видно із рис. 1, підприємство має непоганий фінансовий стан у 2015 рік. Отже, для інтерпретації інтегральної оцінки розмежуємо значення з використанням методом рейтингової оцінки. В основі визначення класу (рівня) фінансового стану лежать граничні значення показників (табл. 4) та їхній рейтинг. Якщо оцінка має значення вище нормального, то їй присвоюють I клас, нижче нормального, але вище критичного – присвоюють II клас, нижче критичного – III клас. Модель шкали, що включає показники ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості, подана у табл. 5.

Таблиця 5

Шкала для оцінки фінансового стану підприємства

Table 5

The scale of evaluation of financial position of the company

Найменування показника	I клас	II клас	III клас
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кабл)	Більше 0,25	0,1	0,04
Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	Більше 1,0	0,7	0,5
Коефіцієнт загальної ліквідності (Кзл)	Більше 2,0	1,3-1,1	Менше 1
Коефіцієнт власної платоспроможності (К впл)	Більше 1,0	0,4-0,3	Менше 1
Коефіцієнт фінансової незалежності (Кфнз)	Більше 0,6	0,42-0,41	Менше 0,3
Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)	Більше 0,5	0,2	Менше 0,1
Коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобільних активів (Кма/іма)	Більше 1,0	0,7	Менше 0,5
Коефіцієнт постійного активу (Кпа)	Більше 0,5	0,4	Менше 0,2

Джерело: складено автором за даними [3]

Загальна оцінка дається у балах, які визначаються як добутки рейтингу кожного показника на клас, а рейтинг кожного показника встановлюється в залежності від цілей дослідження і важливості показника для обраного напрямку дослідження. Практичне відображення оцінки фінансового стану за 2013–2015 роки згідно розробленої шкали наведена (табл. 6).

Таблиця 6

Інтегральна оцінка фінансового стану ТОВ “Агрофірма Брусилів”

Table 6

The integrated estimation of the financial position of “Agrofirm Brusilov”

Показники	Рей- тинг показ- ників, %	Фактичне значення показника			Клас			Бали		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кабл)	15	0,04	0,03	0,14	3	3	2	45	45	30
Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	13	0,24	0,23	0,32	3	3	3	39	39	39
Коефіцієнт загальної ліквідності (Кзл)	13	1,38	1,56	1,77	1	1	1	13	13	13
Коефіцієнт власної платоспроможності (К впл)	15	0,38	0,56	0,77	2	1	1	30	15	15
Коефіцієнт фінансової незалежності (Кфнз)	12	0,57	0,61	0,68	1	1	1	12	12	12

Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)	12	1,76	1,63	1,47	1	1	1	12	12	12
Коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобільних активів (Кма/іма)	10	0,69	0,66	0,77	2	2	2	20	20	20
Коефіцієнт постійного активу (Кпа)	10	0,72	0,65	0,64	1	1	1	10	10	10
Інтегральна оцінка фінансового стану	100	X	X	X	X	X	X	181	166	151

Джерело: розраховано автором на основі даних [3]

В результаті аналітичних розрахунків видно, що інтегральна оцінка фінансового стану за 2015 рік склала 151 балів, що відповідає II класу і дозволяє оцінити фінансовий стан компанії нормальним, що свідчить про не високий рівень показників ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості.

Висновки. В результаті використання інтегральної оцінки фінансового стану можливо побачити проблемні сторони фінансового стану підприємства та розробити заходи щодо підвищення ліквідності, платоспроможності, виявити резерви підвищення ефективності функціонування підприємства та попередити виникнення фінансової кризи.

Аналіз показників фінансового стану показав, що менеджмент підприємства не задумуються над питанням фінансової стабільності та платоспроможності підприємства, а навпаки, не розуміють користі позиченого капіталу та бояться його залучати.

Якщо проаналізувати теперішній стан сільськогосподарського підприємства і порівняти з майбутніми перспективами, то можемо стверджувати про значний виробничий потенціал підприємства, які його можливі потужності в майбутньому і що необхідно зробити задля їх покращання. Досить важливою умовою тут є дослідження всіх показників підприємства для того, щоб краще побачити недовикористані можливості самого підприємства.

Перспективою подальших наукових розвідок є аналіз взаємозв'язку між інвестиційною привабливістю підприємства та регіоном, де воно розташоване. Він базується на визначенні інвестиційної привабливості за фінансовими показниками, розмірами землекористування та обсягом зовнішніх і внутрішніх інвестицій у сільськогосподарські підприємства області.

1. Про затвердження Методики проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій. Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій 27.06.1997 р. N 81. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97>
2. Борщ Л.М. Інвестування: теорія і практика: навчальний посібник / Борщ Л.М., Герасимова С.В. – [2-ге видання, перероб. і доп.] – К. : Знання, 2007. – 685 с.
3. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України [Електронний ресурс] / Державна служба статистики. – Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ6_u.htm.
4. Задорожна Я.Є. Підвищення інвестиційної привабливості підприємництва як напрямок залучення інвестиційних ресурсів / Я.Є.Задорожна, Л.П. Дядечко // Інвестиції: практика та досвід. – №2. – 2007. – С.32-35.
5. Нападовська І.В. Теоретичні та методичні аспекти дослідження інвестиційної привабливості України / І.В. Нападовська // Вісник ДонДУЕТ. – №4(28). – 2005. – С.55–61.

6. Пономаренко В.С. Економічні та соціальні аспекти управління інвестиційною діяльністю / Пономаренко В.С., Гриньова В.М., Лисиця Н.М., Ястремська О.М. – Х. : ХДЕУ, 2003. – 180 с.
7. Садеков А.А., Лисова Н.А. Инвестиционная привлекательность предприятия (методология и методика оценки) / Садеков А.А., Лисова Н.А. – Донецк : ДонГУЭТ, им.М.Тугана – Барановского, 2001. – 270 с.
8. Ястремська О.М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади: Наукове видання / О.М.Ястремська. – Х. : ХДЕУ, 2004. – 427с.

References

1. “On approval of the Methodology depth analysis of the financial and economic state of insolvent companies and organizations. Order of the Agency for the Prevention of bankruptcy of enterprises and organizations June 27,1997 N 81.Official site of the Verkhovna Rada of Ukraine, zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-972. Accessed 12 Feb. 2017.
2. Borshch, L.M., and S.V. Gerasimov. *Investment: Theory and Practice: Textbook*. 2nd ed., Knowledge, 2007.
3. “Investments of foreign economic activity of Ukraine.” *State Statistics Service*, ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ6_u.htm. Accessed 12 Feb. 2017.
4. Zadorozhna, Ya.Ye., and L.P. Diadechko. “Increasing of investment attractiveness of entrepreneurship as a way of attracting of investment resources.” *Investments: practice and experience*, no. 2, 2007, pp. 32-35.
5. Napadovskaya, I.V. “Theoretical and methodological aspects of research investment attractiveness of Ukraine.” *Bulletin Don SUET*, no. 4 (28), 2005, pp. 55-61.
6. Ponomarenko, V.S., Gryniova, V.M., Lysytsia N.M., and A.M. Yastremska. *Economic and social aspects of investment activity*, HDEU, 2003.
7. Sadekov, A.A., and N.A. Lysova. *Investment attractiveness of the enterprise (Methodology and technique estimations)*, M.Tuhan - Baranovsky Don SUET, 2001.
8. Yastremska, A.M. *Investments industry: Methodological and methodical bases: scientific publications*, KhSEU, 2004.

Рецензенти:

Рогач С.М. – д.е.н., професор, зав кафедри економіки підприємства ім. Романенка Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Вдовенко Н.М. – д.е.н., професор, зав кафедри глобальної економіки Національного університету біоресурсів і природокористування України.

УДК 330.101:620.91-027.236

ББК 65.28 (4 УКР)

Климчук М.М.

ТРИАДО-МОДУСНА МОДЕЛЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОТЕНЦІАЛУ ЕНЕРГОРЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Міністерство освіти і науки України,
кафедра організації та управління будівництвом,
проспект Повітрофлотський, 31, м.Київ,
03680, Україна,
тел.: 0663398973,
e-mail: klimarinchuk@gmail.com

Анотація. У статті досліджено категоріальний апарат ресурсного, енергетичного та потенціалу енергозбереження, що обумовило розроблення триадо-модусної моделі реалізації потенціалу енергоресурсозбереження підприємств на засадах концепції “environmental economics”. Для оцінювання рівня ефективності споживання енергоресурсів на підприємстві запропоновано використовувати дефініцію “потенціал енергоресурсозбереження”, яку